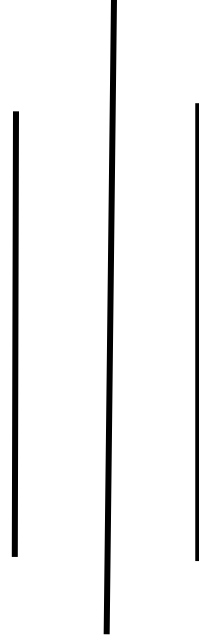

शितगंगा नगरपालिका बर्थिङ सेन्टरमा प्रसुती सेवाका लागी निः शुल्क
एम्बुलेन्स सेवा सम्बन्धि कार्यविधि, २०७९

शितगंगा नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
ठाडा, अर्घाखाँची
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

शितगंगा नगरपालिका बर्थिङ सेन्टरमा प्रसुती सेवाका लागी निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा सम्बन्धि कार्यविधि २०७९

नगर कार्यपालिकाबाट स्विकृत मिति : २०७९/०६/०८

प्रस्तावना :

गर्भवती तथा सुत्केरी अबस्था विशेष अबस्था हो । उक्त अबस्थामा उचित ध्यान नदिदा नेपालमा धेरै गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरु र नवजात शिशुहरुको जीवन जोखिममा पर्ने साथै मृत्युवरण समेत गरेका हुन्छन् । स्वास्थ्य सेवाको पहुचको कमी परम्परागत विश्वास , कमजोर आर्थिक अबस्था चेतनाको कमी, स्वास्थ्य संस्थामा सुरक्षित प्रसुती हुदाका फाईदाहरुको बारेमा जानकारी नहुनु , यातायातको सुविधा नहुनु आदी जस्ता कारणले सबै गर्भवती महिलाहरुले स्वास्थ्य संस्थाबाट सुरक्षित प्रसुती सेवा लिएका हुदैनन । जसले गर्दा प्रसुतीको समयमा आउन सक्ने जटिलताको समयमै पहिचान गरी उचीत व्यवस्थापन हुन सक्दैन भने सुत्केरी पश्चात ध्यान दिनु पर्ने आभारभुत, कुराहरुको बारेमा ज्ञान नहुदा आमा तथा शिशुको जीवन जोखीम परिरहेको हुन्छ ।

प्रोटोकल अनुसारको गर्भजाच गराउनुको साथै स्वास्थ्य संस्थामा तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ती (प्रसुतीकर्मी) हरुबाट प्रसुती हुदा सम्भावीत जोखीम समयमै पहिचानगरी उचीत व्यवस्थापन हुनुको साथै पोषण, सरसफाई आराम तथा ब्यामको बारेमा सही जानकारी हुन्छ । कमजोर आर्थिक अबस्था भौगोलीक जटिलता, तथा आवश्यक परेको समयमा यातायातका साधनको उपलब्धता नहुनु जस्ता कारणले धेरै गर्भवती महिलाहरु घरमै सुत्केरी हुने अबस्थालाई मनन गर्दै प्रसुती ब्यथा लागेका गर्भवती महिलालाई समयमै यस शितगंगा नगरपालिकाका सुरक्षित प्रसुती सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थामा पुराउने ब्यबस्था र यस न.पा अर्न्तगतका संस्था बाट सेवा दिन असर्मथ भएको खण्डमा नजिकै को CEONCE सेन्टरमा निःशुल्क रुपमा एम्बुलेन्सको प्रयोग गरी सेवा पुराउने उद्देश्य ले यो कार्यविधि बनाईएको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भीक

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(१) यस कार्यविधिको नाम : सुरक्षित प्रसुती सेवाका लागी निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा सम्बन्धि कार्यविधि २०७९ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि कार्यपालिका बाट पारित भएपछि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

(क) पालिका भन्नाले शितगंगा नगरपालिका सम्भन्नु पर्दछ ।

(ख) नगरकार्यपालिका भन्नाले शितगंगा नगरकार्यपालिको सम्भन्नु पर्दछ ।

- (ग) प्रमुख भन्नाले शितगंगा नगरपालिकाको प्रमुख सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) उप प्रमुख भन्नाले शितगंगा नगरपालिकाको उप प्रमुख सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत भन्नाले शितगंगा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्झनु पर्दछ ।
- (च) स्वास्थ्य संस्था भन्नाले शितगंगा नगरपालिकाका स्वास्थ्य संस्था सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) बर्थिङ सेन्टर भन्नाले यस शितगंगा नगरपालिकाका भित्र सुरक्षीत प्रसुती सेवा दिने स्वास्थ्य संस्थाहरु सम्झनु पर्दछ ।
- (ज) स्वास्थ्य कर्मी भन्नाले यस शितगंगा नगरपालिकामा कार्यरत स्वास्थ्य कर्मी सम्झनु पर्दछ ।
- (झ) तालिम प्राप्त प्रसुतीकर्मी भन्नाले यस शितगंगा नगरपालिका मा कार्यरत एस.बी.ए तालिम प्राप्त अ.न.मी ,स्टाफ नर्स,र मेडीकल अफीसर सम्झनु पर्दछ ।
- (ञ) सुरक्षित प्रसुती भन्नाले स्वास्थ्य संस्थामा तालिम प्राप्त दक्ष प्रसुतीकर्मीहरुको सहयोगमा हुने प्रसुती सम्झनु पर्दछ ।
- (ट) एम्बुलेन्स भन्नाले शितगंगा नगरपालिकामा संचालित एम्बुलेन्स सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

उद्देश्य

यस कार्यविधिका उद्देश्यहरु देहाय वमोजिम रहेका छन ।

- (क) स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउनु पर्दछ भन्ने भावनाको विकास गराउने ।
- (ख) आर्थिक अबस्था कमजोर भएका गर्भवती महिलाहरुलाई तत्काल पैसाको अभावमा पैदल स्वास्थ्य संस्था जानु पर्ने अबस्थाको अन्त्य गर्न ।
- (ग) स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती हुने महिलाको प्रतीशतमा बृद्धी गर्न ।
- (घ) प्रशव तथा सुत्केरी अबस्थामा आउन सक्ने जटिलताको समयमै पहिचानगरी आमा तथा बच्चाको जिवन रक्षा गर्न ।
- (ङ) स्थानीय स्वास्थ्य संस्थामा ब्यबस्थापन हुन नसक्ने जटिलताको समयमै पहिचान गरी उपयुक्त स्थानमा प्रेषण गर्न ।
- (च) सबै गर्भवतीहरुलाई स्वास्थ्य संस्थामै प्रसुतीहुने वातावरण तयार गरी घरमा सुत्केरी हुने सख्या सुन्यमा भारी सुन्य होम डेलीभरी नगरपालिका घोषणा गर्न ।

परिच्छेद ३

सेवाकेन्द्र स्थापना

क) यो कार्यविधि लागु हुदाका बखत शितगंगा नगरपालिका भित्र हाल ४ वटा एम्बुलेन्स मौज्दात रहेकोमा उक्त एम्बुलेन्सहरु मर्मत गर्दा हदैसम्मको मितव्ययिता अपनाई मर्मत गरी संचालनमा ल्याउने

र देहाय बमोजिमका सेवाकेन्द्र स्थापना गर्दा नपुग हुने एउटा (१) एम्बुलेन्स खरिद कार्यविधि बमोजिम खरिद गरी संचालनमा ल्याईनेछ ।

ख) एम्बुलेन्स सेवाकेन्द्र यस नगरपालिकाको देहाय बमोजिमको स्वास्थ्य संस्थामा रहेनेछन :

१. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ठाडा
२. स्वास्थ्य चौकी, जुकेना
३. स्वास्थ्य चौकी, सिद्धारा
४. स्वास्थ्य चौकी, सिमलमानी
५. आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, लामिदमार

ग) नियम ख बमोजिमको एम्बुलेन्स सेवाकेन्द्रको कार्यक्षेत्र अनुसूची १ बमोजिम हुनेछ । यदी आफनो सेवाकेन्द्र भन्दा फरक वडाको सेवाकेन्द्र पायक पर्ने भएमा सो एम्बुलेन्स सेवाकेन्द्रबाट सेवाग्राहीलाई सेवालिन बाधा पर्नेछैन । एम्बुलेन्स सम्बन्धि कागजातको सुरक्षा र व्यवस्थापन गर्ने जिम्मा न.पा.संगको समन्वयमा सम्बन्धित एम्बुलेन्स संचालक समितिको हुनेछ ।

परिच्छेद ४

कार्यक्रम संचालनको विधि प्रक्रिया

(क) कार्यक्रम संचालन गर्न हाल यस नगरपालिका अर्न्तगतका स्वास्थ्य संस्थामा रहेका सुबै एम्बुलेन्सहरु लाई क्षेत्र विभाजन गरी सम्बन्धित स्वा.संस्थाको प्रत्यक्ष निगरानीमा एम्बुलेन्स संचालन गर्ने ।

(ख) सम्बन्धित सेवा क्षेत्र भित्रका गर्भवती महिलाहरुलाई प्रसुती ब्यथा लागे पश्चात सम्बन्धित एम्बुलेन्सले घरमै गई नजिकको प्रसुती केन्द्र सम्म निःशुल्क लीई आउने । तर प्रसुती बाहेकका विरामी हरुको ओसार पसार गर्दा लाग्ने खर्च स्वयं विरामी वा आफन्तले भुक्तानी गर्नु पर्नेछ ।

(ग) प्रसुती केन्द्रमा सुरक्षित प्रसुती भए पश्चात तोकीएको समय पुरा भएपछी सगभर सोही एम्बुलेन्सले महिलाको घर सम्म फिर्ता लैजाने । सोही एम्बुलेन्स उपलब्ध नभएमा अन्य एम्बुलेन्सबाट सेवा दिनु पर्नेछ ।

(घ) स्वास्थ्य संस्थाले जटिलता यकीन गरी आर्को संस्थामा प्रेषण गर्नु परेमा मात्र निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा दिई उपचार गर्न सक्ने स्वास्थ्य संस्थामा लैजाने । यदी सेवाग्राही आफै अन्यत्र सेवा लिन जान खोजेमा निःशुल्क सेवा उपलब्ध गराइन छैन ।

(ङ) एम्बुलेन्स संचालन गर्दा लाग्ने सम्पूर्ण खर्च ,जस्तै इन्धन, र्ममत सम्हार, चालक पारिश्रमीक ,भत्ता जस्ता खर्च शितगंगा नगरपालिकाले ब्यवस्थापन गर्नेछ ।

(च) प्रसुती बाहेकका विरामी ओसार पसार गर्दा भुक्तानी लिएको रकम लगायतको सम्पूर्ण आम्दानी खर्चको हिसाब सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था प्रमुखले मासिक रुपमा नगरपालिकाको खतामा स्वास्थ्य शाखा प्रमुख संग प्रमाणीत गराई जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(छ) स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुतीहुन नसकेको अवस्थामा स्वास्थ्य संस्थाले प्रेषण गर्नुपर्ने कारण सहित को प्रेषण पुर्जा अनिवार्य रूपमा अध्याबधीक गरी एक प्रती गर्भवती महिलालाई र एक प्रती नगरपालिका स्वास्थ्य शाखा मा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ज) यो कार्यविधि तत्काल लागुहुदाका बखत एम्बुलेन्सले आवश्यक समयमा सेवा दिन नसकेमा सेवा ग्राहीले नजिकमा उपलब्ध सवारी साधन (जिप, ट्याक्सी ,) प्रयोग गरी गर्भवती महिलालाई नजिकको प्रसुतीकेन्द्रमा ल्याएर प्रसुती पश्चात यातायात खर्च रकम सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था प्रमुख बाट प्रमाणीत गराई न.पा मा भुक्तानीका लागी आवेदन दिने र पालिकाले जिल्ला एम्बुलेन्स संचालक समितिले तय गरे अनुसारको यातायात खर्च रकम सम्बन्धित गाडी धनीलाई नियम अनुसारको कर कट्टीगरी उपलब्ध गराउने ।

परिच्छेद ५

कार्यक्रम संचालनको जिम्मेवारी

क) कार्यक्रम संचालनको जिम्मा सुरक्षित प्रसुती सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्था र व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा हुनेछ ।

ख) स्वास्थ्य संस्थाले आफुले प्रदान गरेको एम्बुलेन्स सेवाको अभिलेख सुरक्षित राख्नुपर्ने छ । जसको अधिलेख राख्ने जिम्मेवारी एम्बुलेन्स सेवाकेन्द्र रहेको स्वास्थ्य संस्था प्रमुखको हुनेछ ।

परिच्छेद ६

सेवा शर्त र सुविधा

क) यस कार्यविधि बमोजिम एम्बुलेन्स संचालन गर्न आवश्यक पर्ने जनशक्ती (चालक) को नियुक्ती प्रचलित मापदण्ड बमोजिमको सम्बन्धित सेवाकेन्द्रको सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाबाट हुनेछ ।

ख) नियम क बमोजिमको चालकको सिफारिस सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको व्यवस्थापन समितिले गर्नेछ ।

ग) एम्बुलेन्स चालकको पारिश्रमिक र अन्य सुविधा कार्यपालिकाले तोके बमोजिमको हुनेछ ।

परिच्छेद ७

बिमा

क) यस कार्यविधि बमोजिम संचालित एम्बुलेन्स दुर्घटनाबाट हुनसक्ने जोखिम न्यूनिकरण गर्न बिमाको व्यवस्था गरिनेछ ।

ख) नियम क बमोजिमको बिमागर्दा लाग्ने खर्च तथा नविकरण शुल्क नगरपालिकाले व्यहोर्नेछ ।

परिच्छेद ८

कार्यक्रम अनुगमन समिति

सुरक्षित प्रसुती सेवाका लागी निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा कार्यक्रमको अनुगमन समिति देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

नगर प्रमुख	संयोजक
नगर उपप्रमुख	सदस्य
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सदस्य
सम्योजक सामाजिक विकास समिति	सदस्य
आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	सदस्य
स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

परिच्छेद ९

बचाउ

यस कार्यविधि कार्यन्वयनको सम्बन्धमा कुनै बाधा अड्काउ परेमा नगरकार्यपालिकाले बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ र कार्यपालिकाको निर्णय नै अन्तीम निर्णय हुने छ ।

अनुसुची - १

परिच्छेद ३ बमोजिम स्थापना भएका एम्बुलेन्स सेवाकेन्द्रहरुको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क.सं.	एम्बुलेन्स सेवाकेन्द्र	कार्यक्षेत्र
१.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ठाडा	वडा नं. १,२,३,४ र १२
२.	स्वास्थ्य चौकी, जुकेना	वडा नं ५,६ र ७
३.	स्वास्थ्य चौकी, सिद्धारा	वडा नं. १०, वडा नं. ९ को लौरी बसेनी क्षेत्र, वडा नं. ११ को बाँके, ढोडेनी क्षेत्र
४.	स्वास्थ्य चौकी, सिमलपानी	वडा नं. १३ र १४
५.	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, रागाकाटे	वडा नं. ८, ९ र ११

प्रमाणित मिति:- २०७९/०६/०८

आज्ञाले
भविन्द्र खनाल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत